

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Türkiye'de Çocuk Haklarının Desteklenmesi için Teknik Yardım

Proje Referans No: NEAR/ANK/2021/EA-RP/0070
Sözleşme No: TR2017/RL/02/A3-01/001

Faaliyet 1.3. Farkındalık artırma seminerleri düzenlenmesi

Çalıştay Genel Değerlendirme Raporu

14 Eylül 2023

WEglobal

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	3
PROJENİN İÇERİĞİ.....	4
ÇALIŞTAY GÜNDEMİ.....	6
ÇALIŞTAYLARDA ÖNE ÇIKAN NOKTALAR.....	8
CİNSİYETE GÖRE KATILIMCI ÖZELLİKLERİ.....	10
BURSA ETKİNLİĞİ.....	11
İSTANBUL ETKİNLİĞİ.....	12
ANKARA ETKİNLİĞİ.....	13
İZMİR ETKİNLİĞİ.....	14
MERSİN ETKİNLİĞİ.....	15
UZMANLARIN GÖZLEMLERİ VE YORUMLARI.....	16
UZMANLARIN SÜRDÜREBİLİRLİK İÇİN ÖNERİLERİ.....	17
EKLER.....	19

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

GİRİŞ

Bu rapor, Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı 2014-2020 (IPA-II) kapsamında finanse edilen "Türkiye'de Çocuk Haklarının Desteklenmesi için Teknik Yardım" projesi - kısa ismi ile Özne Çocuk - bünyesinde kamuoyu farkındalığını artırma ve savunuculuğa ilişkin iletişim konusuna yönelik olarak gerçekleştirilen çalıştayların sonuçları temelinde bir değerlendirme yapmakta ve öneriler sunmaktadır. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (ASHB) projenin ana faydalanıcısı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇSGB) ise projenin eş faydalanıcısıdır. Projenin lider kurumu Dışişleri Bakanlığı, AB Başkanlığıdır (ABB). Merkezi Finans ve Sözleşme Birimi (MFİB) sözleşme makamıdır.

Proje ekibi, Ankara, Bursa, İstanbul, İzmir ve Mersin'de çocuk refahı ve koruma alanında çalışan Sivil Toplum Kuruluşlarının (STK) farkındalık artırma ve savunuculuk kapasitelerini geliştirmek amacıyla çalıştaylar düzenlemiştir. Uzmanlar Dilek Ertükel, Altuğ Akın ve Mevlüde Sahillioğlu, İş Tanımında tanımlandığı şekilde "sosyal yardımlaşma ve iletişime yönelik proaktif, sistematik, kanıta dayalı, sonuç odaklı ve iyi planlanmış bir yaklaşım için zihniyet dönüşümünü teşvik etmek" amacıyla iki günlük etkileşimli bir çalıştay programı tasarlamıştır. "Çocuk Hakları için Kamu Savunuculuğu: Bir Eylem Planı Hazırlanması için Adım Adım Rehber" ve "Özne Çocuk Farkındalık Artırma Stratejisi" belgelerini hazırlamış olan Dilek Ertükel ve Altuğ Akın çalıştay müfredatını şekillendirmiştir. Çalıştay, aşağıdaki eğitim yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir:

- **Akran Etkileşimli Öğrenme:** Katılımcıların çocuk hakları konusunda kamuoyunda farkındalık artırma ve savunuculuk konusundaki görüş ve deneyimlerini paylaştıkları kolaylaştırıcı eşliğinde gerçekleştirilen açık tartışma;
- **Bilgi Paylaşımı:** Kamuoyu farkındalığını artırmaya yönelik savunuculuğa ilişkin temel kavramları ve uygulamaları içeren uzman sunumları ve soru-cevap bölümü;
- **Deneyime Dayalı Öğrenme:** Katılımcıların doğrudan iletişim yöntemlerini kullanarak farkındalık artırma konusunda deneyim elde ettikleri role play egzersizleri. Uzmanlar, öğrenilmiş derslere ve pratik tekniklere ilişkin çıkarımlar yapılması amacıyla geri bildirim sağlamış ve tartışmalarda kolaylaştırıcı rolü üstlenmişlerdir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

PROJENİN İÇERİĞİ

Özne Çocuk projesi bünyesindeki Faaliyet 1.3, bir rehber ve çalıştaylar aracılığıyla STK'ların sistematik, kanıta dayalı, sonuç odaklı, bağlama uygun ve iyi planlanmış farkındalık artırma ve savunuculuk faaliyetleri yürütme kapasitelerini artırmayı amaçlamaktadır.

Proje ekibi, farkındalık artırma ve savunuculuk iletişimi hakkında iki günlük 5 çalıştayın gerçekleştirilmesi için bir başlangıç noktası sunan "Çocuk Hakları İçin Kamu Savunuculuğu: Bir Eylem Planı Hazırlanması İçin Adım Adım Rehber"i Ocak 2023'te hazırlamıştır. Ekip, çocuk hakları, çocuk koruma ve refahı alanında çalışmakta olan çeşitli STK'ların katılımıyla aşağıdaki çalıştayları düzenlemiştir:

- Bursa, 26-27 Şubat 2023
- İstanbul, 6-7 Nisan 2023
- Ankara, 13-14 Nisan 2023
- İzmir, 4-5 Mayıs 2023
- Mersin, 22-23 Haziran 2023

Bursa çalıştayı dışında gerçekleştirilen tüm diğer çalıştaylar aynı akışı takip etmiştir. Bursa çalıştayı, Türkiye'nin çeşitli illerinden 20 çocuğun fiziksel olarak ve yaklaşık 100 çocuğun çevrimiçi olarak katıldığı, çocuk hakları komitelerinin temsilcilerine yönelik yürütülen ek bir hibrit oturum içermektedir.

Birinci Gün Akışı

- Bakanlık temsilcileri, daha güçlü farkındalık artırma ve savunuculuk kapasitesine duyulan ihtiyaç konusunda değerli bilgiler verdikleri ve kamu kurumları ile sivil toplum arasındaki iş birliğinin önemini vurguladıkları açılış konuşmalarını gerçekleştirmiştir.
- Çalıştay sırasında kolektif bir ortam oluşturmak amacıyla buz kırma (tanışma) etkinlikleri gerçekleştirilmiş, ardından uzmanlar katılımcıları çocuk refahı konusunda iletişim ve farkındalık artırmaya yönelik ihtiyaç ve öncelik alanlarını paylaşmaya ve istişare etmeye davet etmiştir.
- Uzmanlar, bir PowerPoint sunumu aracılığıyla iletişim ve farkındalık artırma alanlarında kullanılan kavram, yaklaşım ve taktikleri tanımlamış, soruları cevaplamış ve katılımcıları kendi görüş ve deneyimlerini paylaşmaları için teşvik etmiştir. Uzmanlar, "Çocuk Hakları İçin Kamu Savunuculuğu. Bir Eylem Planı Hazırlanması İçin Adım Adım Rehber"i tanıtmıştır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

- Öğle yemeğinin ardından, katılımcılar dört gruba ayrılmıştır. Her grup, bir yerel yönetici/toplum önderi ile gerçekleştirecekleri toplantı provası için hazırlanmış ve gerçekleştirmiştir (karakterler farklı uzmanlar ve katılımcılar tarafından canlandırılmıştır). Her role play etkinliğinden sonra gözlem yapan katılımcılar olanları, neler öğrendiklerini ve neleri farklı yapacaklarını tartışmıştır.

İkinci Gün Akışı

- Uzmanlar, Türkiye ve dünyadaki STK'ların geliştirmiş oldukları taktik, faaliyet ve farkındalık artırma araçlarına ilişkin iyi örnekleri anlattıkları bir sunum gerçekleştirmiştir. Katılımcılardan kendilerine ilham veren örnekleri ve yararlı buldukları araçları paylaşmaları istenmiştir.
- Katılımcılar dört gruba ayrılmış ve bu gruplara bir farkındalık stratejisi taslağı ve belirlenmiş bir hedef gruba yönelik bir sunum hazırlamaları için iki saat verilmiştir. Gruplara sunumlarını hazırlamaları için bilgisayarlar, çizim araç-gereçleri, büyük yazı kâğıtları ve diğer malzemeler verilmiştir. Role play etkinliklerinde her grup, hedef grupların özelliklerini yansıtan ve diğer çalıştay katılımcıları tarafından canlandırılan bir izleyici kitlesine sunumlarını yapmıştır. Akabinde, katılımcılar neler olduğunu, neler öğrendiklerini ve neleri farklı yapacaklarını tartışmışlardır.
- Çalıştayın sonunda uzmanlar, geri bildirimlerini ve gözlemlerini paylaşmıştır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

ÇALIŞTAY GÜNDEMİ

Birinci Gün	
10:00-10:30	Çalıştay Açılışı ve Sunum
10:30-10:45	Çalıştayın Hedeflerinin ve Lojistik Detayların Gözden Geçirilmesi
10:45-11:30	Buzları Kırma (Tanışma) Egzersizi
11:30-12:30	Neden çocuk koruma ve çocuk hakları konusunda iletişim kurmamız ve farkındalık artırmamız gerekiyor? Nasıl bir değişim sağlamaya çalışıyoruz? <ul style="list-style-type: none"> Etkileşimli tartışma Uzlaşılabilir noktaların özeti
12:30-13:30	Öğle yemeği
13:30-14:15	Kamu farkındalığını artırmaya yönelik savunuculuk nedir? <ul style="list-style-type: none"> Sunum Soru ve Cevap Kamuoyu Farkındalık Artırma Rehberine Giriş
14:15-16:30	Farkındalık Yaratalım: Simülasyon ve Role Play Egzersizi <ul style="list-style-type: none"> Küçük Gruplar İçin Talimatlar Grup Sunumu Role play Geri bildirim
16:30-17:00	Oturum Özeti
17:00	Çalıştay Kapanışı

İkinci Gün	
10:00-10:45	Etkili İletişim Araçları ve Uygulama
10:45-13:00	Farkındalık Artırma Etkinliği Tasarlayalım! <ul style="list-style-type: none"> Küçük Gruplar İçin Talimatlar Sunum
13:00-14:00	Öğle Yemeği
14:00-16:00	Farkındalık Artırma Etkinliği Tasarlayalım! (devam) <ul style="list-style-type: none"> Role play Geri bildirim
16:00-16:30	Özet Tartışma: Gözlemler, Öğrenilen Dersler, Gelecek için Olasılıklar

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

16:30

Çalıştay Kapanışı

Özel Oturum - Bursa

10:00 - 10:15	Birinci günün zeti, geri bildirimler
10:15 - 11:15	Çocuk hakları odaklı bir savunuculuk kampanyası nasıl planlanır ve yürütülür?
11:15 - 11:30	Ara
11:30 - 12:30	Çocuk hakları odaklı bir savunuculuk kampanyası nasıl planlanır ve yürütülür?
12:30 - 13:30	öğle yemeği
13:45 - 15:45	Grup çalışması
15:45 - 16:00	Ara
16:00 - 16:45	Genel değerlendirme
16:45 - 17:00	Geri bildirim ve kapanış

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

ÇALIŞTAYLARDA ÖNE ÇIKAN NOKTALAR

- Beş çalıştayın katılımcıları, çocuk koruma, çocuk haklar ve çocuk refahı konularında farklı art alan ve deneyimlere sahip kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarından oluşmaktadır.
- Katılımcıların büyük çoğunluğu için bu çalıştay, kamuoyu farkındalığını artırmaya yönelik savunuculuk konusunda eğitim almak üzere ilk kez davet edildikleri ve ilk kez derinlemesine bilgi edindikleri bir çalıştay olmuştur.
- Katılanların çoğu, bu konu hakkındaki temel kavramlar, terminoloji, yaklaşımlar ve taktiklere yönelik çok az bilgiye veya doğrudan deneyime sahipti. Bu nedenle uzmanlar, katılımcıların kamu farkındalığını artırmaya yönelik savunuculuğun amacı, belirli ve ölçülebilir hedeflere, planlama ve hedef kitleye göre özelleştirilmiş mesajlar ve taktiklere olan ihtiyaç gibi temel kavramlara aşinalık kazanmalarına yardımcı olmaya odaklanmıştır.
- Katılım açısından bakıldığında, tartışmalara, role play egzersizlerine ve soru cevap oturumlarına katılım yüksek düzeyde olmuştur.
- Grup çalışmaları katılımcıların "yaparak öğrenmelerine" ve farklı grup ve uzmanlık alanlarıyla ilişkiler kurmalarına imkân sağlamıştır. Rol oyunları zihin değişimini teşvik etmede etkili olmuştur. Farklı hedef kitleler için etkinlikler düzenleme deneyimi katılımcıların kişiye özel mesaj ve taktik geliştirmenin önemini anlamalarına yardımcı olmuştur.
- Katılımcılar eğitimden motive olmuş ve daha fazlasını öğrenmek isteyerek ayrılmışlardır. Katılımcılar, uzmanlar tarafından paylaşılan kaynaklar, raporlar ve iyi örneklerden ilham almıştır.
- Genel anlamda bakıldığında katılım sağlayan kuruluşlar, teknikler ve insan kaynakları konusunda yeterli iletişim kapasitesine sahip değildir. İletişim faaliyetleri, çoğunlukla, kuruluşu yöneten kısıtlı sayıdaki personel/gönüllü tarafından yürütülmekte olan pek çok görevden bir tanesidir. Bu nedenle, kuruluşların beceri geliştirmenin yanı sıra teknik ve kaynak desteğine ihtiyacı vardır. Çalıştayın teknik ve pratik bilgi birikimlerinin artmasına katkıda bulunduğu görülmektedir.
- Katılımcılar proaktif olarak bakanlığın ulusal, bölgesel ve yerel temsilcileri ile temasa geçmeleri konusunda teşvik edilmiştir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

- Etkinlik, bu aktörlerin aynı masa etrafında - çoğunlukla ilk defa - bir araya gelerek fikir ve deneyim alışverişinde bulunmaları için bir ortam sağlamıştır.
- Bursa çalıştayı kapsamında çocuk hakları komitesi temsilcilerine yönelik olarak düzenlenen özel oturum, farklı illerden olan akranların ihtiyaç ve taleplerinin tartışılması için elverişli bir ortam sağlamıştır. Bu ihtiyaç ve talepler arasında; sportif ve sosyal etkinliklerin, canlı konserlerin ve oyunların gerçekleştirilebileceği yeşil alanlar ve araziler bulunmaktadır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

CİNSİYETE GÖRE KATILIMCI ÖZELLİKLERİ

Şehir	STK Sayısı	Erkek Katılımcı	Kadın Katılımcı	Toplam Katılımcı
Bursa	41	20	45	65
İstanbul	18	7	22	29
Ankara	22	10	24	34
Mersin	36	20	36	56
İzmir	22	12	22	34
Toplam	139	69	149	218

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

BURSA ETKİNLİĞİ

Temsil edilen kuruluşlar: Katılımcı listesi için Ek I'de sunulmuştur.

Bursa etkinliği katılımcıları çalışmaya hevesli şekilde katılım sağlamıştır. Katılımcılar zekice sorular sormuş, yapıcı bir şekilde etkileşime geçmiş ve iyi örneklerle motive olmuştur. Çalıştay, kamuoyu farkındalığını artırmaya yönelik savunuculuğıya ilişkin temel kavramlarla ilk defa karşılaştıkları bir mecra olmuştur. Role play egzersizlerini eğlenceli ve öğretici bulmuşlardır. Role play etkinliği sonrasında bir katılımcı "aslında savunuculuk yaptığımı ancak buna bir isim vermediğimi ve bu konuda bilgi sahibi olmadığımı fark ettim" şeklinde bir ifadede bulunmuştur. Her ne kadar bütün katılımcılar Bursa'da aynı sektör içinde çalışsa da çalıştay birbirleriyle tanışmaları ve farklı perspektiflerden kazanım sağlamaları için bir fırsat sağlamıştır.

Özel oturum, çocukların da yetişkinler kadar kamuoyu farkındalığını artırma ve savunuculuk hakkında bilgi edinmeye istekli olduklarını göstermiştir. Farklı illerden olan katılımcılar, çalıştay ortamını çok çeşitli ihtiyaçlarının açık olarak tartışılması için elverişli bulmuşlardır. Fiziksel olarak ve zoom üzerinden katılım sağlayan katılımcılar akranlarıyla etkileşimde bulunmaktan keyif almıştır. "Zorbalık" ile ilgili gerçekleştirilen etkinliği öğretici bulsalar da akranlarının dahiliyetini sağlayacak açık kaynakların kullanılması için heyecanlanmışlardır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

İSTANBUL ETKİNLİĞİ

Temsil edilen kuruluşlar: Katılımcı listesi için Ek II'de sunulmuştur.

Bursa'daki meslektaşları gibi İstanbul çalıştayı katılımcıları da çocuk koruma ve çocuk hakları alanlarında çok çeşitli art alan ve deneyime sahiptir. Birbirleriyle bir araya gelmeye ve öğrenmeye hevesliydiiler. Aynı şekilde, savunuculuk ve farkındalık artırma kavramlarına aşinalığın olmaması dikkat çekici bir nokta olmuştur. Bir katılımcı, bu deneyimle ilgili olarak "kendi işime bakış açımı değiştirdi ve bilgilerimi güncelledi" ifadesini belirlemiştir. İstanbul katılımcıları; kız çocukları arasında haklara ilişkin farkındalığın düşük seviyede olması, insan haklarının devlet okulu müfredatına dâhil edilmesi, damgalama ve zorbalıkla mücadele için acil politika eylemine yönelik ihtiyaç, televizyon programlarının ton ve dilinde toplumsal cinsiyet duyarlılığı eksikliği, özellikle kırsal bölgelerde muhtarlar, öğretmen ve imamlarla birlikte çalışmanın faydaları, kitlesel medyada çocuk hakları savunuculuğunun iyileştirilmesi ihtiyacı ve barolar birliği ile iş birliği konularında tartışmalar yürürmüşlerdir. "Yaparak öğrenme" yöntemini hem faydalı hem de ilham verici bulmuşlardır. Role play etkinliği sırasında katılımcılar, yöntemleri nasıl değiştirebilecekleri ve iyileştirebilecekleri konusunda fikir alışverişi gerçekleştirmiş ve geçmiş deneyimler ve öğrenilen derslerle ilgili istişarelerde bulunmuşlardır. Küçük gruplar halinde iş birliği yapma fırsatı, katılımcıların ortak hedeflere ulaşmak ve birbirlerinin bağlantılarından yararlanmak için savunuculuk ve kamu farkındalığı artırma konularında nasıl iş birliği yapabileceklerini tartışmalarına imkân sağlamıştır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

ANKARA ETKİNLİĞİ

Temsil edilen kuruluşlar: Katılımcı listesi için Ek III'de sunulmuştur.

İstanbul ve Bursa etkinliklerine kıyasla Ankara etkinliği katılımcıları çalışmaya savunuculuk ve farkındalık artırma konusunda daha fazla deneyim ve bilgiye sahip şekilde gelmişlerdir. Katılımcılar ileri düzey sorular sormuş ve deneyimi zenginleştiren bilgiler paylaşmışlardır. Ayrıca, siyasi bağlam ve farklı paydaşların savunuculuk sürecinde oynadıkları roller hakkında bilgi sahibi olduklarını ve bunları değerli bulduklarını göstermişlerdir. Deneyimlerine rağmen katılımcılar, özellikle mesajların ve taktiklerin belirli hedef kitlelerin ihtiyaçlarına ve ilgi alanlarına göre özelleştirilmesine yönelik role play etkinliklerini zorlayıcı bulmuştur. Ankara katılımcılarının kamuoyu farkındalığı ve savunuculuk konularına ilişkin ilgi alanları arasında ihmal ve istismara yönelik anlayışın artırılması, çocuk katılımının teşvik edilmesi ve gençlik, insan hakları, engellilik ve toplumsal cinsiyet eşitliği konularına ilişkin politika unsurları yer almıştır. Önceki çalıştaylarda olduğu gibi Ankara çalıştayı katılımcıları da iyi uygulama örneklerinden ilham almış ve kendi örneklerini paylaşarak katkı sağlamaya istekli olmuşlardır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

İZMİR ETKİNLİĞİ

Temsil edilen kuruluşlar: Katılımcı listesi için Ek IV'de sunulmuştur.

İzmir çalıştayı katılımcıları özellikle iletişim ve farklı paydaşlar arasında bağlantılar kurma konularıyla ilgilenmiş ve sunum becerileri, lobicilik, sosyal ve davranışsal değişim ve risk iletişimi gibi konularda uzmanlara sorular yöneltmişlerdir. Rol play etkinlikleri kapsamındaki hazırlık, strateji geliştirme ve katılma sürecinde katılımcılar, kamuoyu farkındalığının artırılmasına yönelik savunuculuk için kurumsal düzeyde kapasite eksikliği konusundaki fikirlerini belirtmiştir. Birçoğu, sınırlı kaynak ve kurumsal destekle birden fazla görevi yerine getiren kısıtlı sayıda personelin olmasının zorluğuna dair örnekler vermiştir. Katılımcıların ilgi gösterdiği savunuculuk konuları arasında toplumsal cinsiyet eğitliği ve erken çocukluk gelişimi yer almıştır. Önceki çalıştaylarda olduğu gibi, katılımcılar öğrenme ve paylaşma konusunda son derece istekli ve motive olmuştur.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

MERSİN ETKİNLİĞİ

Temsil edilen kuruluşlar: Katılımcı listesi için Ek V'te sunulmuştur.

Önceki etkinliklerin aksine Mersin etkinliğine farklı yerel ve bölgesel kurumlarda görev alan kamu çalışanlarından daha fazla katılım olmuştur. Öğrenme ortamı, kamu sektörü ve sivil toplum temsilcilerinin kamu farkındalığı ve savunuculuk becerilerini güçlendirmeye yönelik ilgileriyle zenginleşmiştir. Katılımcılar, teori, yöntemler ve iyi uygulama örnekleri ile yakından ilgilenmiştir. Role play etkinliklerine hazırlanırken ve akabindeki geri bildirim/değerlendirmede tam anlamıyla katılım göstermişlerdir. Diğer çalıştaylarda olduğu gibi Mersin'deki katılımcılar da meslektaşlarıyla tanışmaya ve iş birliği olanaklarını keşfetmeye meraklı olduklarını göstermişlerdir. Mersin katılımcıları, ebeveynler ve aileler için eğitimler düzenleme ve kolaylaştırıcılık becerilerini geliştirmeye ilgi duyduklarını ifade etmiştir. Çocuk hakları ihlalleri, zorbalık ve mahremiyet hakkına ilişkin hukuki perspektifler özellikle ilgi çelen konular arasında yer almıştır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

UZMANLARIN GÖZLEMLERİ VE YORUMLARI

Çalıştaylardan Elde Edilen Sonuçlar: Genel Bakış

- Öğrenme Açığının Giderilmesi:** Çalıştaylar, çocuk koruma alanındaki STK'lar için öğrenme fırsatı açığını önemli ölçüde kapatmıştır. Katılımcıların çoğu için bu çalıştaylar kamuoyu farkındalığı ve savunuculuk alanlarıyla ilk tanışmaları olmuştur. Bu durum, özellikle çocuk refahı alanındaki uzmanların bu konulara ilişkin spesifik ihtiyaçlarına göre uyarlanmış eğitim programlarının eksikliği göz önünde bulundurulduğunda önemlidir.
- Anlayışın ve Becerilerin Geliştirilmesi:** Katılımcıların temel kavramlara yönelik anlayışlarında belirgin bir artış olmuştur. Buna ek olarak, kendi çalışmalarını çok çeşitli kitlelere ikna edici şekilde iletme becerilerini geliştirmişlerdir.
- İlham ve Motivasyon:** Çalıştaylar, katılımcıların kamuoyu farkındalığına yönelik girişimlerde daha proaktif roller düşünmeleri için bir katalizör görevi görmüştür. Katılımcıların hevesleri belirgindi ve birçoğu öğrenimlerini devam ettirmek için yenilenmiş bir gayretle etkinlikten ayrılmıştır.
- Bağlantılar Kurma ve Gelecek İş Birlikleri:** Çalıştayların etkileşimli yapısı bağlantılar kurmaya elverişli bir ortama destek sağlamıştır. Katılımcılar, gelecekte olası iş birliklerinin önünü açabilecek ortak ilgi alanları belirlemiştir.
- Projenin İletişim Stratejisinin Güçlendirilmesi:** Projenin genel iletişim stratejisiyle uyumlu olarak çalıştaylar, STK'ların sosyal ve davranışsal değişim dinamikleri konusundaki anlayışlarını güçlendirmiştir.
- Yapıcı Diyalogun Kolaylaştırılması:** Önemli sonuçlardan bir tanesi de yetkililer ve sivil toplum temsilcileri arasında yapıcı diyalogun teşvik edilmesidir. Bu durum, Bakanlığın sivil toplum sektörünü hem destekleme hem de bu sektörle iş birliği yapma konusundaki içten ilgisinin altını çizmiştir.
- Çocukların Bakış Açılarının Dâhil Edilmesi:** Bursa'daki etkinlik, çalıştay serisinin çocukların çok değerli olan bakış açılarının dâhil edilmesinde etkili olmuştur.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

UZMANLARIN SÜRDÜREBİLİRLİK İÇİN ÖNERİLERİ

Bakanlık İçin Strateji ve Öneriler: alıştay Faydalarının Artırılması ve Sürdürölmesi

- Coğrafi Erişimin Genişletilmesi:** Türkiye'de ocuk koruma alanında çok sayıda kuruluş ve hedefe özel tasarlanmış kapasite geliştirme fırsatlarının azlığı göz önüne alındığında, İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa ve Mersin dışındaki şehirlerde de ek çalıştaylar düzenlenmesi tavsiye edilmektedir.
- Eğitici Eğitimi Modölü:** Bilginin daha fazla yaygınlaştırılması için ileri düzey bilgiye sahip mezunların eğitim kapasitelerini artıracak ve uzmanlıklarını akranlarıyla paylaşmalarını sağlayacak bir modöl geliştirilebilir.
- İleri Düzey Eğitim Alanları:** Geri bildirimler, kamuoyu farkındalığı ve buna yönelik savunuculuğun daha derinlemesine şekilde incelenmesine yönelik yoğun bir ilgiye işaret etmektedir. İlk alıştaydan sonra yapılacak ileri düzey bir program, konu odaklı savunuculuk ve politika savunuculuğu konularını ele alabilir.
- Bakanlık Temsilcileri ile Artırılmış Etkileşim:** İki gün boyunca katılımcı etkileşimini sağlamak zor olsa da gelecekteki çalıştaylarda Bakanlık temsilcilerinin deneyimlerini paylaşmaları ve STK'larla diyalogu geliştirmeye yönelik görüşler sunmaları için daha fazla zaman ayrılabilir.
- Mentörlük Programları:** Kamuoyu farkındalığı ve politika savunuculuğu için kurumsal kapasitenin artırılmasına odaklanan bir program oluşturulabilir. Bu program, eylem planlarının hazırlanması için kuruluşların uzmanlarla eşleştirilmesini veya erken yaşta evlilik, bağımlılık veya akran zorbalığı gibi sorunlarla ilişkili ortak ilgi alanları olan birden fazla STK'ya mentor atanmasını içerebilir.
- Uzmanlaşmış İleri Düzey Programlar:** STK temsilcileri ve kamu kurumu çalışanları de dâhil olmak üzere katılımcıların farklı art alanları göz önüne alındığında, her grubun kendine özgü ihtiyaçlarına göre uyarlanmış ayrı bir ileri düzey program geliştirilmesi faydalı olabilir.
- Kapasite Artırmanın Genişletilmesi:** Savunuculuk ve sosyal davranış değişikliğine yönelik iletişim eğitimi, ocuk koruma alanında bulunan daha çok aktöre fayda sağlayacak şekilde genişletilebilir.
- Karar Vericiler İle İlişkiler:** Karar vericilerle ilişkilerin geliştirilmesine odaklanan kapasite geliştirme etkinliklerinin gerçekleştirilmesi dikkate almaya değerdir.
- ocuk Korumanın Yasal Boyutu:** Katılımcılar, ilgili konularda ailelere yönelik eğitimler de dâhil olmak üzere ocuk korumanın yasal boyutlarını ele alan modöllere ilgi duyduklarını ifade etmiştir.
- Savunuculuk Rehberinin Tanıtımı:** Sosyal medya platformlarında savunuculuk rehberi için etkili bir tanıtım kampanyası, katılımcıları rehberi kendi çevrelerinde paylaşmaya teşvik edebilir.
- Tema Odaklı İş Birliği:** Katılımcılar arasında erken çocukluk eğitimi, bağımlılık, ruh sağlığı ve cinsel taciz gibi belirli temalar üzerinde iş birliği yapmak için belirgin bir potansiyel ve ilgi bulunmaktadır.
- ocuk Merkezli alıştaylar:** Gelecekte gerçekleştirilecek girişimler, çocuklara yönelik çalıştaylara öncelik vermeli ve gelecekteki ocuk hakları savunuculuğunun temelini atmalıdır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Bu önerilerin Bakanlığın stratejik planlamasına dahil edilmesi, çabaların sürdürülebilirliğine önemli ölçüde katkı sağlayabilir ve çocuk refahı, çocuk koruma ve çocuk hakları alanında hizmet sağlayıcılar arasında bir paradigma değişimine yol açabilir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

EKLER

Ek I - Bursa Katılımcı Listesi

Ek II - İstanbul Katılımcı Listesi

Ek III - Ankara Katılımcı Listesi

Ek IV - İzmir Katılımcı Listesi

Ek V - Mersin Katılımcı Listesi

"Bu belge Avrupa Birliği mali desteği ile oluşturulmuştur. Bu yayının iğeriğinden yalnızca WEglobal liderliğindeki konsorsiyum sorumludur ve hiğbir şekilde Avrupa Birliğinin görüşlerini yansıtmemaktadır."